

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Nebunia fascistă

Italia este în pragul unor tulburări foarte serioase. Le provoacă, intenționat și sistematic, guvernul fascist.

Prin celebrul tratat din Lateran părea, că pacea cea mai desăvârșită s'a sălășluit între Cetatea Vaticanului și statul italian. Se căzuse de acord în toate privințele, se luaseră toate garanțiile, în toate amănuntele. În curând însă s'au ivit neajunsuri. Anumite ieșiri nejustificate ale lui Mussolini contra Sf. Scaun și anumite pretențiuni ale fascismului contrare stipulațiilor din tratate. Explicațiunile date de guvern și spiritul conciliant al Vaticanului, care a adus chiar importante sacrificii pe altarul acestei păci: a disolvat înfloritoare organizații ale cercetașilor italieni, au reușit să împace primele neînțelegeri.

Dar nu pe lungă vreme. În ultimul timp s'a pornit în toată Italia, ca la un semn dat, o puternică năvală de ură împotriva „Acțiunii Catolice Italiene”. Nu numai în presa guvernamentală, ci și în organizațiile fasciste de pretutindeni. Acestea au început a se deda la acte de violență și brutalitate rușinoase. În foarte multe părți au devastat localurile „Acțiunii Catolice”, aiurea au aprins chiar reședințe episcopicești și sfinte mănăstiri. Membrii pomenitei organizații catolice, prinși în drumul mare, sunt maltratați de cete furibunde de fasciști deliranți.

Presa fascistă încearcă să justifice această tristă nebunie. Ea susține, că „Acțiunea Catolică” tinde la distrugerea fascismului și acapararea puterii politice în stat. Dovezi nu are. Doar anumite discursuri pe cari le-ar fi ținut unii dintre conducătorii „Acțiunii”. Toate acestea s'au dovedit ori răstălmăciri grosolane, ori invențiuni scâlciate. Atunci? Rămâne sigur un alt mobil al întregii porniri de ură și violență. Acela pe care îl denunță Papa: „Asistăm — spune Sf. Părinte — la prima manifestare a roadelor unei educațiuni, care este antiteza educației creștine. Educația de care ne plângem învață ura, lipsa de respect și violența. Apreciem introducerea învățământului religios în școlile statului. S'a început însă prea curând să se desfacă cu stânga ceea ce se făcuse, sau se prefăcuse a se face, cu mâna dreaptă”.

Aici e fondul problemei. Fascismul nu se mulțumește să rămână un sistem politic-economic. El vrea să ajungă o nouă formulă de viață integrală, o nouă religie și nouă concepție de viață. În ideologia lui divinitatea centrală este Patria. În jurul ei se clădește toată dogma și morala cea nouă a forței și violenței biruitoare. Pentru acest nou crez, contradictoriu celui religios, trebuie cucerite în primul rând generațiile tinere. De aceea trebuie distruse toate organizațiile, cari perpetuiază în suflute disciplina și morala creștină. În primul loc „Acțiunea Catolică”, tot mai înfloritoare pe zi ce trece. Iar pentru distrugerea ei, trebuie

Frontul cărții

— Un mijloc de salvare din valurile vremurilor tulburate —

de pr. ION BELU

Niciodată nu a fost mai mare lipsă să pătrundă în rândurile masselor ideile sănătoase ale credinței, moralei și ale patriotismului, ca tocmai acum. Căci zi de zi ni-se împușinează auditorii și ni-se golesc bisericile, după ce atâtea idei subversive își dau întâlnire în capetele puțin pregătite ale sătenilor noștri.

Toate crizele sunt pepiniere de nemulțumiri; nemulțumirea și sărăcia sunt pepinierele tuturor pornirilor rele și a vieții desordonate. Nu mai vorbesc de cauzele cari ne-au dus la simptomele a căror martori suntem.

O bună parte a credincioșilor noștri reveniți din America își propagă observațiile lor: că acolo așa, că acolo altfel, că muncitorii Dumineca în loc de biserică se recrează, și altele. Câți nu au fost în Rusia, și au fost și martori ideilor de „înfrățire” ce mișunau în pragul falimentului. Câți nu umblă și azi în Vechiul Regat — numai din parohia mea sunt peste 40 așezați în Ploiești, un autobus îi duce și aduce la nevoie: — unde văd, că preotul e obiect de batjocură a „cetățenilor luminați”, bisericile pline de golătate și golătatea tot în biserici își discută poveștile de spus.

Adaugă sărăcia generală; pune în cumpănă moralul încrederii zdruncinat de atâtea partide cu „Domni” mult făgăduitori și deveniți camfor; glasurile de sirenă ale sectarilor, slăbiciunea noastră, și nu va mai trebui să înșirăm și insistăm asupra motivelor, cari ne-au adus — ferească Domnul! — în pragul nu al vremii, ci al falimentului.

inventate motive. Așa cum s'a făcut și reușit în chestiunea cercetașilor.

De astă dată însă apucătura nu mai prinde. Conciliant în primul caz, Papa este firm hotărât să nu cedeze o iotă acum, când reaua credință și tendința păgânească a fascismului este vădită. Pentru început, Papa a hotărât să nu mai trimită un Cardinal-delegat la serbările ce se deschid acum la Padova, în cinstea st. Antoniu și a suspendat ținerea congresului euharistic diecezan al Romei. De altă parte a dispus ca episcopii diecezani să ia personal conducerea directă a organizațiilor „Acțiunii Catolice”, pe care le vor cârmui conform direcțivelor date de Sf. Scaun. Și e sigur, că măsurile nu se vor opri aici. De va fi nevoie. Ceeace se va vedea în curând.

Este, de sigur, cât se poate de trist. Și primejdios. Pentru Italia în primul rând. Biserica lui Petru a văzut alte vânturi și a rămas neclătită. Va rămânea, fără îndoială, și acum. Fascismul însă nu-i etern. O încercare trecătoare.

Această stare de spirit a credincioșilor nu o poate nega nici un frate din cura animarum. Că unul îi dă mai mare importanță, altul mai puțină — chestie de temperament, dar toți o constatăm și ne cuprind fiorii la gândul zilei de mâine.

Eu am credința, că a sunat ceasul al 11-lea; dar cel de al 12-lea numai acum începe. Mai sunt minute de recules.

Acestea sunt constatările mele. Sunt alții chieși de a pune mâna pe frâu. Dar cred, mărturisesc, și sunt convins, că trebuie neapărat pus mâna pe frânele vremii și trebuie fără discuție să îndreptăm curentul, că trăsura vremii s'a apropiat de răpă. — Mijloacele??

Să nu se supere nime, dacă din sătuțul meu arăt o cale, din alte multe, cari ne stau la îndemână. Amvonul nu e de ajuns. Auditorii nu ne cercetează, și noi nu avem puțința a-i cerceța; și, de ce nu am spune-o, nu mai ascultă ca mai înainte. Trebuie să ne câștigăm un aliat credincios: *presa bună*.

Să înceapă fără amânare a scârțâi condeele scriitorilor buni și aleși; să înceapă fără amânare „Sf. Unire” — chiar cu riscul de a nu mai da dividende — a trimite tipografiilor serii de broșuri populare; să înceapă tipografia din Blaj și celelalte tipografii a învăța zi și noapte rotativele; sute de balote de hârtie să se consume și camioane să împartă acest produs pe protopopiate, unde numai decât să se formeze câte un *comitet de colportaj*, sub conducerea și răspunderea unui preot, și mii de broșuri existente și cari vor urma, să ia calea satelor, să pătrundă în mii de exemplare, în mii de colibe, în mâinile alor mii de cetitori, — că toți credincioșii ne sunt cetitori! — și amvonului să-i facem tovarăș broșura, și slova scrisă să sprijine predica.

Nu sunt bani? Trebuie să fie. Nu sunt oameni? Trebuie. Nu sunt mijloace? Să le creiem. Avem 594 parohii în Arhidieceză. Din fiecare broșură se va vinde prin acest oficiu de colportaj 59.400 exemplare fix, 100 de parohie, — astfel că nu pot fi și nu trebuie să fie prea scumpe.

Să se formeze frontul cărții. Dar un front tare. Inrolați toți în acest front la locul lor. Cei capabili — și sunt mulți — rechemăți din parlament și puși în slujba bisericii și — vom opri vremea și nu ne va ajunge soarta Rusiei, ori a Spaniei. — Dixi et salvavi.

Gest autoritar. După multă chibzuială critică-literară avem, în sfârșit, și Liturghierul cel nou, — un adevărat giuvaier, eiselat, cu stăruință de benedictin, cuvânt de cuvânt. Că

unula sau altuia nu-i va fi plăcând vre-un mărunțiș, scos din întreg, puțin imoartă. Fapt e că-i o lucrare săvârșită cu priceperea și simțul de limbă al unui savant artist, cum fapt e și aceea că-i obligator pentru întreaga provincia noastră mitropolitană.

Și încă un fapt: Păr. episcop *Alexandru al Maramureșului*, în temeiul hotărârii Episcopatului, precizează, cu datul 14 Maiu c. că, începând cu 1 Ianuarie 1932, pe teritoriul eparhiei de Nord, se scot din uzul oficial al parohiilor române toate edițiile anterioare și se impune folosirea *exclusivă* a noiei ediții a Liturghierului, lăsând să se înțeleagă fără chip de răstălmăcire și fără să admită replică, cumcă „preoții cari nu se vor îngriji de plătitrea exemplarelor ce li-se vor fi pus la dispoziție, ori vor continua să folosească și după 1 Ianuarie 1932 vechile ediții, vor fi arătați Ordinariatului spre a se putea lua față de ei măsurile cerute de împrejurări.”

Așa da. Dacă se aduce o hotărâre, apoi să se ducă la îndeplinire strict, autoritar, consecvent, față cu oricine. Altfel toate dispozițiile vor fi socotite drept sfaturi, pe cari le ține cine vrea. Și stricăciunea din urmă va fi mai mare ca cea dintâiu. Prea e mare desmățul ce-l vedem în lume și prea ar fi trist să vedem că se mai poate și în biserică să joace, unii și alții, călușerul sub nasul autorităților ierarhice.

Protestantismul și Ortodoxia. (O contribuție la istoricul legăturilor lor). În această primăvară s'a ținut o importantă conferință evanghelică la Oxford, sub președinția pastorului Chavasse. Discuțiile și hotărârile au fost relativ la temelia doctrinei anglicane, precum și la unirea bisericilor. Conferința găsește că biserica anglicană, istoric și doctrinal, aparține bisericilor reformate, acărora regulă de credință este supremația S. Scripturii. Doctrinile distinctive ale bisericii anglicane sunt clar expuse în cele 39 de articole ale mărturisirii sale religioase. Această biserică are, deci, să se alleze cu bisericile ne-

episcopale, de care stă mai aproape prin spirit, istorie și rasă.

Conferința, deși salută cu prietenie încercarea de apropiere de alte biserici nereformate, mai cu seamă de cea ortodoxă orientală și de cea vetero-catolică, totuși crede că această apropiere constituie un pericol pentru temeliile spirituale ale bisericii anglicane și pentru unirea acesteia cu bisericile libere.

Celelalte puncte ale conferinței din Oxford despre proiectul sud-african și persan, nu mai interesează atât de mult. Interesează, însă, în cel mai înalt grad, atitudinea evident ostilă față de biserica ortodoxă orientală, care, așa se vede, prea s'a grăbit să fraternizeze cu protestanții la Stockholm, la Lausanne, Genève ș. a.

Hotărârile acestei conferințe sunt de actualitate deosebită acum, când arhiepiscopul anglican de Canterbury, primatul Angliei, face o călătorie prie Orient. (După *Le Temps* No. 25442 din 21. IV. 1931 p. 2. ig).

Vorbe cuminți

Tot în chestia de extremă importanță națională-bisericească a apropierii fraților.

II

Plecând dela faptul de netăgăduit al primejdiei bolșevice, — această atra cura ce se conturează sinistru dinspre Nord, — în fața căreia îndeosebi noi românii, trebuie să formăm un zid de apărare dintr'o singură bucată, operă ce va rezulta din colaborarea frățească a bisericilor noastre, d. prof. *Iosif Frollo* se întreabă că de ce n'a început deja această împreună lucrare la care ne-am chemat? Dece? — Scrie Dsa:

„În primul rând fiindcă s'ar găsi, relativ vorbind, prea puține persoane potrivite pentru o atare acțiune. Condițiile ce se cer se întrunesc foarte rar în societatea noastră. Se cere mai întâi de toate o credință neclintită și vie în divinitatea lui Isus Hristos și în realitatea împărăției Lui care nu este din lumea aceasta.

Apoi, unită cu o astfel de credință se cere o desinteresare de apostol și devotamentul cel mai neprecupețit pentru cauza sfântă a lui Dumnezeu. În sfârșit după ce s'ar impune aceste condiții cimentate printr'o încredere nemărginită în puterea și belșugul ajutorului divin care dă izbânda, ar trebui ca întregii colaboratori să domnească o dragoste caldă și încredere desăvârșită.

Incredere și dragoste reciprocă! Frumusețate, dar grele realități!

Intr'adevăr, oricât de grele ar părea azi condițiile de mai sus, ne place a crede că s'ar găsi persoane care să le întrunească și chiar de numărul lor n'ar fi prea mare, n'am vedea aceasta motiv de descurajare, căci nu trebuie uitat că, în asemenea acțiune, calitatea va reza încomparabil mai mult decât numărul. Punctul spinos și aproape irealizabil, cel puțin pentru moment, este tocmai acesta al dragostei și al încrederii sincere și adânci.

Intrebăm iarăși, de ce? Pentru că un lung de prejudecăți le zădărnicesc!

Să amintim numai una, dar poate cea mai gravă întrucât ea însăși este rezultatul multor altele mai mici: de obicei, ortodocșii — chiar cei culți — ne socotesc pe noi ca pe licii drept străini, sau înstrăinați, sau în orice caz aserviți străinilor, astfel că, în modul cel mai firesc, li-se pare riscat fie numai să vorbim în fața noastră de interesele vitale ale neamului, necum să colaboreze cu noi la salvarea și păstrarea lor. Având convingerea că în pieptul nostru nu poate bate o inimă curată românească, este deasemenea firesc să păstreze o anumită antipatie pentru noi, ceea ce-i face mereu să scape cuvântul de „tolerare” și încă și aceea ca o concesie prea puțin meritată. Iată pe truce, în cruda realitate, neîncrederea, și lipsa sența unei iubiri calde, sufletul oricărei acțiuni creștine, ne face să stăm ca în tabere adverbiale iar cuvintele de politeță ce înlocuiesc din când în când pe acelea de atac, din nenorocire pe dese, trebuie socotite mai mult ca acțiune „curtuazie” între dușmani decât ca îmbrățișare de dragoste între frați.

□ □ Foia „Unirii” □ □

Quadragesimo anno.

— Scurt rezumat al ultimei enciclice papale. —

(1) De TELLUS.

În adevăr e uimitoare gingășia prevedinții dumnezeiești! Când neajunsurile, sbuciumările de tot soiul, când desnădejdea și revolta vestitoare de cataclisme s'guduitoare de temelii ale întregii orânduiri sociale e aproape să copleșască întreaga omenire apare, solemn și măreț, cuvântul aducător de liniște, de întemeiată încredere în izbânda unei schimbări în spre mai bine a sorții omenești aici pe pământ, se ivește odată cu prăznuirea amintirii coborârii Sfântului Spirit glasul autorizat al locuitorului Domnului Hristos — asemenea unei ploii binefăcătoare asupra pământului dornic de umezeală — apare Enciclica Preafericitului Părinte papa Pius al XI: „*Quadragesimo anno*”.

Precum acum 40 de ani glasul profetic al înțeleptului Părinte Leo XIII. — în enciclica „*Rerum novarum*” — a s'guduit prin conținutul său întreaga lume și a pus începutul unei noi temelii a orânduiri sociale, așa și cuvântul acum ieșit dela înălțimea Scaunului lui Petru, dela Catedra adevărului neschimbăcios, va pătrunde și va s'gudui întreaga omenire prin sinceritatea glasului său și prin indicarea celor mai potrivite mijloace pentru sanarea relelor

sociale și pentru luminarea haosului înspăimântător ce cuprinde încercările falșilor profeți în îndrăzneța lor nizuință de-a ferici lumea.

Sf. Părinte, ca să evidențieze covârșitoarea importanță a enciclicei „*Rerum Novarum*” — pe care acum la împlinirea a 40 de ani dela apariția ei întreaga lume o prăznuiește — în începutul scrisorii Sale arată starea economică a omenirii la sfârșitul veacului XIX., care în urma sistemului economic liberal și al dezvoltării industriei a împărțit lumea în *două clase* bine deschișite: una mică, care se bucurau de toate roadele invențiilor moderne, trăind în belșug: bogații; și nesfârșita mulțime a celor desmoșteniți, a muncitorilor, cari apăsați de extremă mizerie se nizuiau zadarnic, să-și ușureze soarta. — Cei dintâi socoteau starea de fapt ca rezultatul natural al legilor economice și erau îndestuliți, crezând că mizeria oropsiților se poate alina prin *mild* izvorită din *iubire*, cașicând iubirea ar fi datoare să arunce vâl asupra *violării* evidente a *dreptății*. În așa împrejurări muncitorii, urmând sfaturile nesocotite ale pescuitorilor în turbure, pretindeau schimbarea stării economice prin mijloace violente, prin revoluție; pecând alții — mai puțini — reținuți de-o temeinică creștere creștinească, așteptau și erau convinși că multe din neajunsurile sociale se vor îndrepta și pe altă cale, cât mai în grabă. De aceasta părere erau mulți catolici mireni și preoți, cari mânau de-un adânc simțământ al iubirii creștinești cercau după cea mai bună a lor putință să aline sufe-

rințele aproape de neînchipuit ale proletariatului și nu se puteau deloc convinge că împărțirea atât de deosebită și nedreaptă a bunurilor materiale s'ar putea împăca și ar corespunde intr'adevăr planurilor înțeleptului Ziditor.

Și atunci, ca în multe alte ocațiuni, oc și așteptarea tuturor se îndreptau cu stăruință și încredere spre Catedra Sf. Petru, spre a li se arăta calea sigură prin care să iasă din neajuranta și suferința în care au căzut.

Mișcat de cererile insistente ale oamenilor de știință, precum și ale muncitorilor și ale patronilor, Marele Părinte Leo, ispitindu-se înaintea Domnului și ascultând sfaturile ce li se chemați și mai ales urmând „glasul conștiinței slujbei sale Apostolice” în ziua de 15 Maiu 1900 pentru a nu lipsi dela datorința încredințată de Dumnezeu își îndrepta glasul către întreg Biserica, ba chiar către întreg neamul omenesc.

Marele măestru înfruntă cu bărbăție gravitatea problemei și îndeamnă omenimea să apere pe căi încă neumblate în ce privește principiile și învățătura orânduiri sociale.

Admirabila învățătură ce se desprinde din „*Rerum novarum*” azi e prețiosul patrimoniu al lumii civilizate. Bunul Păstor, luând în considerație starea precară și de plâns în care nedreptul se afla majoritatea omenimei, și fără nici o apărare a fost aruncată în ghiera nemiloase lipsite de umanitate ale *patronilor* și ale *liberalismului* economic, nici al *socialismului*, fiindcă cel dintâi s'a dovedit incapabil de-a soluționa în chip echitabil chestia

Din aceeaș cauză, vedem, cum spunea prea bine d. Nichifor Crainic, colaborări de ortodocși cu alte confesiuni mult mai îndepărtate de ortodoxie decât catolicismul — și nu văd întrucât ar fi mai naționale — colaborări ce uneori seamănă chiar a alianțe împotriva „pericolului” catolic „de acaparare”....

Reflexiile acestea, atât de întemeiate, le încheie mai repetând odată ceace socoate Dsa ca esențial când e vorba de religie: „Religia e bazată pe supranatural și pe vecinicie. Confesiunile creștine au ca punct de plecare și ca țintă de atins: Divinitatea și Cerul; însă ele trăesc pe pământ și divergențele ce le despart s'au ivit din motive pământești. De aceea: a vorbi de unire, de colaborare sau de orice fel de apropiere, rămânând cu ochii la pământ, înseamnă a pierde vremea, dacă nu chiar a săpa neînțelegeri și mai adânci. Orice însă devine posibil, dacă ne îndreptăm privirile spre cer. Unirea, sau și numai colaborarea nu înseamnă: veniți voi la noi, sau să venim noi la voi; faceți voi atâția pași și noi vom face tot atâția; ci înseamnă foarte simplu: să ne luăm de mână și să mergem împreună la El, căci așa și drumul va fi mai lin și bucuria Lui mai mare și fericirea noastră mai deplină, iar siguranța patriei întărită și mai mult”.

Noul parlament. La încheierea foii, decurg încă alegerile de senatori ai consiliilor comunale și județene. Intrebuițăm cuvântul „alegeri” din obișnuință. În realitate se fac, cel puțin pe la noi, simple numiri din partea puterii executive, care nu vrea să mai deranjeze pe oameni cu votări și pierderea unei zile de lucru. De aceea s'ar putea da de pe acum rezultatul complet și definitiv al acestor „alegeri” și am avea icoana întregă a noului parlament. Totuși, noi respectăm formele și mai amânăm până nu se face „despoiarea” obișnuită a urnelor.

Pentru CAMERĂ avem rezultatul publicat în chip oficial de către ministerul de interne. Conform acestuia, *guvernul* a obținut, din totalul de 2.927,303 voturi date, 1.389,849,

adecă 49,68%, și va avea 287 mandate (împreună cu liberalii vechi); *partidul național-fărănesc* 438,761 sau 15,68%, obținând 30 mandate; *Georgiștii* cu 173,343 voturi, sau 6,20% vor avea 12 deputați; *Averescanii* 141,229 sau 5,05% voturi, au 10 mandate; *Lupiștii* vor avea 7 deputați, corespunzând celor 100,678 voturi obținute, sau 3,60%; *Cuziștii* intră cu 8 deputați (113.850 voturi, 4,07%); *Liga contra cametii cu Steriștii* are 80,459 voturi, 2,88%, 6 deputați; *Socialiștii* 94,953 sau 3,39% voturi, 7 deputați; *Maghiarii* 126,858 sau 4,53% voturi, 11 deputați; *Evreii* 64,175 adecă 2,29% voturi vor avea 4 mandate; în urmă *Comuniștii* cu 73,711 adecă 2,63% voturi vor intra pentru întâia oară în parlamentul românesc, cu 5 deputați. „Garda de fier” (Zelea Codreanu) neobținând decât 34,183 voturi nu are 2% pe țară, deci nu capătă nici un mandat.

Față de această icoană variată a Camerei, SENATUL va fi incomparabil mai monoton și mai omogen. Alegătorii sufragiului universal din toată țara au căpătat peste noapte cu toți duh guvernamental. Doar cei din Alba au rămas recalitanți și au ales pe păr. Urzică și maghiarii în două județe. În colo, în toată țara nu s-a mai îngăduit nici unui opoziționist intrarea în solemnă adunare, care va fi, în consecință, un adevărat azil de bătrâni al guvernului. — Este de dorit ca voturile consilierilor, cari se dau azi, să nu-i strice cu nimic acest caracter filantropic!

Știri mărunte

M. S. Regina Maria la Papa. Agenția Rador aduce știrea că Preafericitul Părinte a primit în ziua de 4 Iunie c. în audiență particulară de douăzeci de minute pe M. S. Regina Maria a noastră, dimpreună cu A. S. R. Principesa Ileana, însoțite fiind de d. Petrescu-Comnen, ministrul României acreditat pe lângă Sfântul Scaun. Au vizitat apoi pe secretarul de stat al Papii, cardinalul Pacelli, care le-a înapoiat vizita la hotel. Alte amănunte lipsesc.

Noua sărbătoare națională. S'a făcut un lucru bun: ziua de 8 Iunie, aniversarea suirii pe tron a M. S. Regelui Carol II. a fost declarată sărbătoare națională. Și s'a fixat și programul festivităților acestei zile, în care vor fi închise toate autoritățile civile și militare, școlile, tribunalele și magazinele; se vor oficia Tedeum-uri în capitala Țării și în toate capitalele de județ, la ora 10, în prezența autorităților civile și militare. Din acest prilej se vor întocmi tablouri de grațieri a deținuților din închisori; se vor ierta pedepsele disciplinare în armată; în toate garnizoanele, unde sunt unități de aviație, va avea loc câte-un meeting de aviație, iar seara vor fi iluminatii în toate capitalele de județ, muzicile militare având să cânte pe piețele publice. — Dragostea față de Suveran, sigur, se va manifesta, sincer și sărbătorește, în tot cuprinsul hotarelor noastre, la sate întocmai ca la capitalele de județ și la oraș.

Rugul din Rouen. Icoana tragediei de acum cincisute de ani a fost evocată, în zilele de 30 și 31 Maiu c., într'o atmosferă de adâncă și sfântă reculegere, pentru a fi sărbătorită după cuviință în orașul pătimirii Fecioarei din Donremy. «Sfintei Patriei», cum îi zice cardinalul Touchet, i-s'a adus, cu acest prilej, cuvenitul tribut de admirare și parte de ispășire, de către urmașii celor ce se făcuseră vinovați de-o osândă rostită în urma unui monstruos proces declarat, în numele lui Calixt III, a fi afectat de «fraudă, calomnie, perversitate, nedreptate, contradicție, violare de drept, înșesat de greșeli de fapt». După canonizarea din 6 Iulie 1919, Franța și Anglia îngenunche acum din nou în fața Sfintei, căindu-se de crima comisă împreună împotriva ei. Cea dintâi a fost reprezentată prin Leon Berard (Guvernul), Haoteaux (Academia), un mare număr de cardinali, arhiepiscopi, episcopi, toți mareșalii, apoi generali, parlamentari și o mulțime imensă de popor. Anglia a reprezentat-o lordul Tyrell, iar pe Papa cardin. Bourne, primatul Angliei. Dintr'un cortegiu, cum numai elanul francez știe aranja, o mulțime de fete tinere au aruncat flori albe în apele Senei, drept reparație a gestului călăului, care în 1431 a

socială, iar socialismul propunea un remediu chiar mai primejdios decât însăș starea de atunci, apără însuși Supremul Păstor cu bărbăție cauza celor oropsiți. — Papa, înțeleptul chivernisitor al religiei și al tuturor afacerilor în strânsă legătură cu ea, fiind vorba de-o chestiune căreia nu i-se putea da o deslegare plauzibilă fără de-a ține seamă de învățăturile religiei și ale Bisericii, ținând seamă de principiile imutabile ale rațiunii adevărate și ale descoperirii dumnezeiești, a vestit cu toată siguranța — cași unul care are autoritate — drepturile și datorințele cu cari trebuie să se socotească deopotrivă legați atât bogății cât și săracii și proletarii, precum și capitaliștii și cei ce dau de lucru — asemenea și părțile respective ale Bisericii și ale puterii publice și toți aceia cari mai mult sunt interesați.

Acest indemn apostolic nu a fost glasul celui ce strigă în pustie. A fost primit cu încredințare și ascultat cu admirare nu numai din partea fiilor credincioși ai Bisericii, ci și de-o bună parte a acelor cari sunt departe de adevăr și de unitatea credinței și apoi din partea tuturor acelor, cari de aici înainte au tratat chestiunile sociale precum și de corpurile legiuitoare ale diferitelor țări. Scrisoarea aceasta apostolică a stârnit atâta admirare încât s'a introdus datina în multe țări de-a prăsnui aniversarea zilei apariției sale. — Prin faptul că învățătura aceasta profundă și necunoscută înainte lumii a dărâmat idolii liberalismului economic și nu a ținut seamă de prejudeciile învechite, a produs anume confuzie în mințile celor

neînțelegători și anume nedumeriri în cei mici de suflet. Chiar de aceea a aflat de bine actualul glorios urmaș al sf. Petru să *improspeteze* binele nespuse de mare atins de Biserică prin enciclica „Rerum novarum”, ba chiar și de întreaga lume și să *apere* doctrina ei socială împotriva câtorva dubii ivite în vremea mai recentă și pentru a *desfășura* cu mai multă minuțiozitate una ori alta din părțile doctrinei amintite și apoi după cercetarea amănunțită a *economiei moderne* și a *socialismului*, a *vădi rădăcina neajunsurilor sociale de azi și de-a arăta singura cale a unei adevărate primeniri adecă: reforma creștinească a moravurilor*.

I.

Binefacerile ivite în urma celor cuprinse în „Rerum Novarum”. Papa îndreaptă smeritele sale mulțumiri către bunul Dumnezeu pentru bunurile negrăite cari au urmat atât pentru Biserică, cât și pentru întreg neamul omenesc în urma enciclicei „Rerum novarum”. Biserica cu deosebită stăruință a cercat înfăptuirea învățurii principiilor evanghelice menite să aplaneze ori cel puțin să micșoreze izbitorul contrast dintre diferitele state ale societății. Ea prin învățăturile sale nu luminează numai mințile ci îndreaptă viața și moravurile fiecăruia și prin ne-nunțările sale instituțiuni îmbunătățește însăș condiția proletarilor. Biserica n'a lăsat în urmă răgînire izvoarele mesecate cuprinse în scrisoarea lui Leo XIII. ci le-a folosit fără preget pentru binele comun al păcii mult așteptate. În urma insistenței fără încetare asupra princi-

piilor cuprinse în documentul Leonian s'a născut o adevărată *sociologie catolică*, îmbogățită zi de zi din partea persoanelor vrednice de toată lauda. Și aceste învățături nu rămân între rafturile de scripte ale învățătorilor, ci apar la lumina publică, dovadă îmbucurătoare mulțimea ascultătorilor dela Universitățile, Academiiile și Seminarele catolice de studii sociale; precum și congresele și săptămânile dedicate studiului chestiunii sociale în diferite țări, cu fructe nespuse de îmbelșugate.

Și s'a întâmplat și se întâmplă nu arareori, că principiile proclamate de marele Leo XIII. în chestii sociologice să fie susținute și apărate în diferite ziare și reviste acatolice, ba să formeze materie de legiferare în diferite țări și îndreptar de judecare la Tribunalele civile.

În urma îndrumărilor cuprinse în enciclica amintită, episcopatul catolic în țările industriale a organizat pe muncitorii creștini, instruindu-i asupra drepturilor și datorințelor ce le au în virtutea învățurii Bisericii și astfel a îmbalanzit în câțva spiritul de răsvărire care cuprinde inimile oropsiților muncitori.

Ce privește apoi Statul, Leo XIII. învață că datorința lui nu se mărginește numai de-a face pe păzitorul ordinii și al dreptului, ci din toată activitatea sa să rezulte în chip firesc bunăstarea publică și privată. E adevărat că trebuie să îngăduie cuvenita libertate de acțiune familiei și individului, dară aceasta fără paguba binelui public și fără vătămarea persoanei. E datorința guvernanților să apere comunitatea și părțile ei, dară în însăși apărarea drepturilor

a svârilit în undele călătoare cenușa muceniței Jeanne d'Arc. — Pronia cerească pune pe Francezi la ales între spiritul lui Filip cel Frumos și al Fecioarei martirizate. Și cu ei deodată creștinătatea întreagă. Câți vor înțelege indicația momentului?

Locale. Dumineca viitoare, a doua după Rusalii, va predica în catedrală p. Dr. Leon Sârbu, spiritualul Seminarului nostru teologic.

— Primăria își continuă cu zor realizarea, punct de punct, a programului său pentru înfrumusețarea orașului. Reliefăm mai nou: *pietritrea bucății de cale* dintre strada Gării Vechi și piața Regina Maria.

Gând cucernic. Realizat în multe locuri, s'a realizat și în Hododul Sălajului gândul bun și cuvios de a ridica un frumos monument pentru a eterniza memoria celor căzuți în războiul de întregire a neamului. Serbările sfântirii acestui semn vădit al recunoștinții față de cei ce s'au jertfit pe altarul idealului național, în programul bogat al cărora erau luate o seamă de cuvântări ocazionale, s'au ținut cu tot fastul, participând la ele multă lume din clasa cultă și din popor. — De sine înțeles că pilda comitetului, în fruntea căruia stă d. Ilie Călăuz, merită să fie urmată pretutindenea. Monumentale, în adevăratul înțeles al cuvântului, ori mai puțin monumentale, atari monumente, grăiesc minții și inimii mai mult decât orice vorbă trecătoare și chiar slovă tipărită.

La 16.000 metri înălțime. Trăim vremea recordurilor, pe toate tărîmurile. Lumea naturalistilor, mai nou, a fost pusă în uimire de recordul științific-aeronautic al prof. belgian Picard, dela univ. din Bruxelles și a asistentului său, inginerul Kipfer, cari în ziua de 27 Maiu c. s'au ridicat cu balonul la înălțime până acum neatinsă de alții (7200 metri mai sus decât Himalaia și 5000 metri deasupra celor mai înalți nouri cirrus). Scopul sborului e preocuparea științifică de a constata dacă razele Gamma ale radiului se formează și în stratosferă ori ba? Limpezită chestia asta, s'ar lămurii și originea

privaților trebuie să fie seamă mai ales de cei slabi și de cei săraci. Cei bogați au puțină lipsă de apărarea publică — fiind puternici în sine — și de aceea grija deosebită a Statului trebuie să fie îndreptată spre cei slabi, cum sunt muncitorii. După cuvintele aceste ale Papei, guvernării diteritelor popoare și-au concentrat cu multă luare aminte grija și luarea aminte asupra soartei muncitorilor.

Tot în urma insistențelor papei Leo XIII. s'au format diferite asociațiuni între lucrători și între lucrători și patroni, cari au delăturat infinite neîndestuliri și neînțelegeri între diferite state ale societății, cari sfășiau marea familie omenească.

Că sămânța bună aruncată acum 40 de ani a căzut pe pământ bun se vede din bogatele roade culese de Biserică și astfel de întreaga omenire. Așa încât cu drept cuvânt se poate numi enciclica „Rerum novarum“: „Magna Charta“ pe care trebuie să se razime întreaga activitate creștinească în câmpul chestiunii sociale.

Luând în socotință că în decursul vremii s'au ivit unele dubii privitor la interpretarea corectă a învățăturii cuprinse în enciclica Leoniană și fiindcă s'au schimbat unele condițiuni în urma necesităților contemporane, Papa a aflat de bine să propună adevărata interpretare a dubiilor și amăsurat datorinței Lui apostolice să arate remediile neajunsurilor sociale de azi.

razelor cosmice. Ascensiunea s'a întâmplat vertiginos: Primul kilometru a fost atins în cele dintâi 50 secunde. După 3 minute sburătorii erau la 2.500 metri, iar după alte 25 minute navigau în stratosferă. Cei doi savanți au putut observa că la 13.000 metri înălțime cerul începe să se întunece în plină zi. Soare, planete, stele se văd lucind feeric pe-un fond aproape negru. Aerul e perfect uscat, și pentru viața omului, primejdios de rarefiat. Frigul se apropie de — 75 grade Celsius; mai mare ca la Polul sud. După o călătorie de 17 ore, prof. Picard și tovarășul său au aterizat pe podișul de gheață al muntelui Gurgl din Tirol. — Rezultatele științifice ale acestei îndrăznețe expediții aeronautice o să se vadă după ce savantul belgian își va fixa definitiv constatările.

Pentru fetele oarbe. La Arad statul are un institut menit să primească și să îngrijască aceste greu încercate vlăstare omenești. Conducerea așezământului din chestie dă acum de știre că-i în situația de a mai primi fete oarbe minore. Lămuriri dă direcțiunea arădană (Str. Barițiu, No. 16). De prisos să stăruim asupra îndatoririi de-a atrage asupra acestui aviz atenția celor interesați cumva în cauză.

AVIZ. Ministerul Muncii Sănătății și Ocrotirilor Sociale, prin decizia Nr. 39230 din 20 Maiu 1931 dispune că orele fixate pentru deschiderea și închiderea diferitelor stabilimente comerciale, birouri, bănci, frizerii etc. prin deciziile Ministeriale apărute până în prezent pe baza orei orientale se schimbă cu o oră mai devreme.

† **Nicolae Agârbiceanu**, tatăl p. Ion Agârbiceanu, s'a stins în 18 Maiu la vârsta de 74 de ani, în Cenade, lăsând în satul său amintirea unui primar și curator bisericesc de-o cinste rară, iar la mitropolie amintirea unui brigadier și administrator-model a pădurilor și moșiilor fundamentale. — In veci pomenirea lui!

Telefonul „Unirii“

D. București. Cu salariile stăm bine de tot. Avem scrisori câte vrei: ordonanțe de plată pe cel puțin patru luni; chiar și temutele acreditive sunt în rând. Mai lipsește o nimica toată: banii. Administrația financiară se încapăținează a nu avea bani. Asta-i așa, un capriciu al ei. — De sigur pentru alegeri s'au găsit imediat sume mari, mult mai mari chiar decât ar fi fost cu cale să se risipească pentru această tulburare inutilă a mulțimilor. Dar, vezi, asta așa trebuia să fie: era doar vorba de viața guvernului. Pe când în cazul nostru e în joc de abia existența unei tagme de slujbași ai țării, care pe deasupra mai este și blândă, pașnică și răbdătoare prin firea ei. — Să strigăm deci cu toții: trăiască guvernul!

C. Bistrița. Trist dar adevărat: Decanatul facultății de teologie din București s'a simțit silit să aducă o hotărâre unică în felul său — credem noi — în analele vieții sufletești a studenției teologice ortodoxe: studenții teologi să fie constrânși, prin măsuri coercitive, a lua parte, în Dumineci și sărbători, la slujba dumnezeiască. Și față de vre-o 150 de inși s'au și aplicat, pe acest titlu, rigorile hotărârii, ne fiind admiși, în actuala sesiune, la examene. Așa spune d. G(eorge) R(acoveanu) în „Cuvântul“ de ieri, mai destăinuid un lucru: nici profesorii facultății de teologie nu fac altfel ca elevii lor. Căci se întreabă privitor la acești profesori: „se duc ei oare, toți și cel puțin din două în două săptămâni, la biserică? D. Șerban Ionică de pildă: la ce biserică se duc? Dar... să lăsăm pe profesorii mireni: însuși părintele decan nu se duc la biserică decât foarte rar. Și e preot. Preoții-studenți sunt trimiși să officieze în locul sfintiei lui. Iar sfintia lui își vede de treburi. Și atunci? Medice medice... Constatarea aceasta ne doare, pentru că-i vorba de frați, cu cari ne-ar plăcea să lucrăm umăr la umăr în ogorul credinței și să discutăm atâtea chestii de natură gingașă, teologică, desbrăcați și noi și ei de toată grija cea lumească. Ce perspective ne lasă însă să întrezărim celea de mai sus?

B. Cluj. În adresa de care Vă interesați, Patriarhul Miron a cerut ministrului cultelor următoarele: a) reînființarea Ministerului cultelor; lucru pe care d. Iorga nu l-a aprobat cu motivarea, că actualul secretar general face cât doi miniștri; b) tratament bugetar echitabil și potrivit situației numerice a ortodoxilor; c) trecerea în bugetul statului a personalului bisericesc administrativ, care a fost suprimat ori retrogradat și d) trecerea seminariilor teologice sub conducerea bisericii. — În general, numai bucura ne putem de rezultatul acestei intervențiuni patriarhale. Vom profita și noi, sperăm, după dreptate, de concesionile acordate. De nu cumva tratamentul bugetar echitabil va fi interpretat și aplicat cu nedreptățirea noastră, cum s-a mai încercat de atâtea ori. — Deocamdată, cei chemați să vegheze!

Parohia Română unită Pogăceaua-Câmp

Nr. 105—1931

Publicație de licitație

Pentru darea în întreprindere a lucrării de zidire din nou a Bisericii române unite Pogăceaua-Câmp județul Mureș, se publică licitație cu oferte închise, care se va ținea în ziua de 18 Iunie 1931 ora 2 după masă în localul școlii primare din loc.

1. Planul, devizul de spese și condițiunile generale și speciale se pot vedea la oficiul parohial din loc.

2. Concurenții vor depune la începutul licitației vadiul de 6% din prețul oferit, și scrisori de garanță emise de o bancă de prim bonitate.

3. Antreprenorul pe care va cădea în crarea, va plăti proiectantului suma provizorie în deviz pentru plan și pentru elaboratele tehnice.

4. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

5. Comisia de licitație își rezervă dreptul a alege și a preda lucrările aceluia antreprenor pe care i-l va socoti de mai mare încredere.

Pogăceaua, din ședința comitetului parohial ținută la 25 Maiu 1931.

Mureșan Gavrilă Teodor Pădurea
curator I. paroh

(1418) 2—2

Parohia Română unită Pogăceaua-sat

N. 104—1931

Publicație de licitație

Pentru darea în întreprindere a lucrării de zidire din nou a Bisericii române unite Pogăceaua parohia I. sat, județul Mureș, se publică licitație cu oferte închise, care se va ținea în ziua de 18 Iunie 1931 ora 11 înainte de masă, în localul școlii primare din loc.

1. Planul, devizul de spese și condițiunile generale și speciale se pot vedea la oficiul parohial din loc.

2. Concurenții vor depune la începutul licitației vadiul de 6% din prețul oferit, și scrisori de garanță emise de o bancă de prim bonitate.

3. Antreprenorul pe care va cădea în crarea, va plăti proiectantului suma provizorie în deviz pentru plan și pentru elaboratele tehnice.

4. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitație.

5. Comisia de licitație își rezervă dreptul a alege și a preda lucrările aceluia antreprenor pe care il va socoti de mai mare încredere.

Pogăceaua, din ședința comitetului parohial ținută la 25 Maiu 1931.

Ormișan Partene Teodor Pădurea
curator I. paroh gr.-cat.

(1417) 2—2

Căminul „St. Iosif“

fosta Villa Prager, din Sovata va fi deschis pentru vizitatori din 1 Iunie - 15 Septembrie.

El e condus de Surorile gr.-cat. și a satisfăcut pe deplin vizitatorii din vara anului 1930.

(1400) 4-

Corpul opărit și roșu al copilului îngrijește-l cu cremă HÖFER